

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

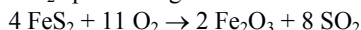
Uzdevumi reakcijas produkta masas vai tilpuma aprēķināšanai, ja izejviela satur piemaisījumus

Audzēknim sasniedzamais rezultāts:

- Aprēķina reakcijas produkta masu vai tilpumu, ja dota izejvielas masa vai tilpums un piemaisījumu masas daļa izejvielā.

1. Kālija nitrātu KNO_3 iegūst apstrādājot kālija karbonātu (potašu) K_2CO_3 ar slāpekļskābi HNO_3 . Uzraksti kālija nitrāta iegūšanas ķīmiskās reakcijas vienādojumu un aprēķini, cik gramus kālija nitrāta var iegūt no 138,2 gramiem kālija karbonāta, kurā ar slāpekļskābi nereaģējošo piemaisījumu masas daļa ir 0,08!

2. Lai iegūtu sēra(IV) oksīdu SO_2 , pirītu FeS_2 apdedzina gaisā:

Aprēķini, kādu masu sēra(IV) oksīda var iegūt no 126 kg pirīta, kas satur 5 % piemaisījumu!

Aprēķini iegūtā sēra(IV) oksīda tilpumu!

3. Minerālmēsļu ražošanai ir nepieciešams amonjaks, kuru iegūst ūdeņraža reakcijā ar slāpekli:

Aprēķini, kāda ir iegūtā amonjaka masa, ja tā iegūšanai izmantoja 1000 m^3 ūdeņraža, kurā piemaisījumu masas daļa ir 2 %! Aprēķini iegūtā amonjaka tilpumu!

4. Fosfora minerālmēsļu ražošanai nepieciešamo fosforskābi H_3PO_4 iegūst, apstrādājot fosforītu, kuru galvenā sastāvdaļa ir kalcija fosfāts $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$, ar sērskābi H_2SO_4 . Uzraksti fosforskābes iegūšanas ķīmiskās reakcijas vienādojumu un aprēķini iegūtās fosforskābes masu, ja zināms, ka ar sērskābi apstrādāja 200 kg fosforītu, kuros piemaisījumu masas daļa ir 0,15!

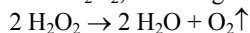
5. Sērskābes ražošanā izmanto kālija hlorātu KClO_3 , kuru ikdienā pazīst ar nosaukumu Bertolē sāls. To var iegūt šķīdinot gāzveida hloru Cl_2 karstā kālija hidroksīda KOH šķīdumā:

Aprēķini, kādu masu kālija hlorāta var iegūt no 116,5 litriem hlorā, kurš satur 4% piemaisījumu!

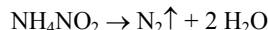
6. Kalcija oksīdu CaO ikdienā sauc par nedzēstajiem kaļķiem un izmanto būvniecībā. To iegūst augstā temperatūrā karsējot kaļķakmeni, kura galvenā sastāvdaļa ir kalcija karbonāts CaCO_3 , kā blakus produkts veidojas arī oglekļa(IV) oksīds jeb ogļskābā gāze CO_2 . Aprēķini nedzēsto kaļķu un ogļskābās gāzes masu, ko var iegūt no 230 kg kaļķakmens, kas satur 15 % piemaisījumu!

7. Dažādus materiālus balina ar ūdeņraža peroksīdu H_2O_2 , kurš viegli sadalās, izdalot skābekli:

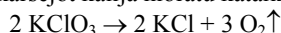
Aprēķini balināšanai iegūtā skābekļa tilpumu, sadaloties šķīdumam, kura sastāvā ir 199,5 g ūdeņraža peroksīda, kurā piemaisījumu masas daļa ir 0,05!

8. Laboratorijas eksperimentam bija nepieciešami 11,2 litri slāpekļa N_2 . Skolas laborants nolēma to iegūt termiski sadalot amonija nitrātu NH_4NO_2 :

Aprēķini, vai laborants ieguva nepieciešamo tilpumu slāpekļa, ja viņš paņēma karsēšanai 34,0 gramus amonija nitrāta, kurā piemaisījumu masas daļa bija 0,05!

9. Skābekli O_2 skolas laboratorijā var iegūt karsējot kālija hlorātu katalizatora klātienē:

Aprēķini iegūtā skābekļa masu no 2,60 gramiem kālija hlorāta, kurā piemaisījumu masas daļa ir 0,06! Aprēķini iegūtā skābekļa tilpumu!